

සෙනානියා ප්‍රාග්ධන දෙපාර්තමේන්තුව
මාත්‍රා කළමනා සංඛ්‍යාත්මක මූල්‍ය මාත්‍රා
Department of Education - Western Province Department of E
සෙනානියා ප්‍රාග්ධන දෙපාර්තමේන්තුව
මාත්‍රා කළමනා සංඛ්‍යාත්මක මූල්‍ය මාත්‍රා
Department of Education - Western Province Department of E
සෙනානියා ප්‍රාග්ධන දෙපාර්තමේන්තුව
මාත්‍රා කළමනා සංඛ්‍යාත්මක මූල්‍ය මාත්‍රා
Department of Education - Western Province Department of E

බස්නාහිර පළාත් අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුව
මොලු මාකාණක කළුවිත් තිශ්‍යාකකාම්
Department of Education - Western Province

වැඩ දෙපාර්තමේන්තුව සෙනානියා ප්‍රාග්ධන දෙපාර්තමේන්තුව
Department of Education - Western Province Department of E
වැඩ දෙපාර්තමේන්තුව සෙනානියා ප්‍රාග්ධන දෙපාර්තමේන්තුව
Department of Education - Western Province Department of E
වැඩ දෙපාර්තමේන්තුව සෙනානියා ප්‍රාග්ධන දෙපාර්තමේන්තුව
Department of Education - Western Province Department of E

වර්ෂ අවසාන ආශ්‍යාලිම
ආණ්ඩුවේ මත්‍රිප්‍රේ
Year End Evaluation - 2019

ග්‍රේනීය
තරම් } 09

විෂයය
පාඨම්
Subject } විද්‍යාව

පත්‍රය
විනාශ්‍යතාන් } I ,II
Paper

කාලය
කාලම් } පැය 02යි.
Time

නම:-.....

විභාග අංකයි:-.....

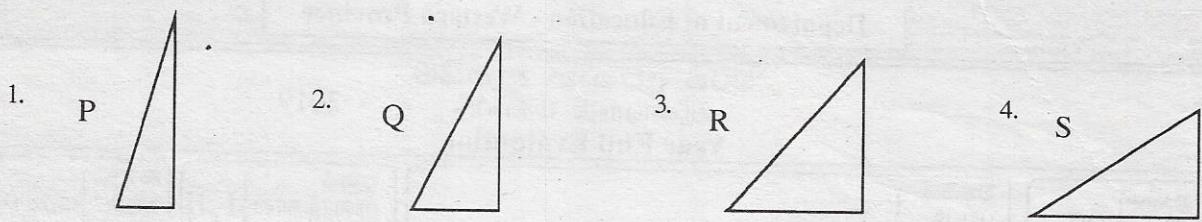
සැලකිය යුතුයි.

- I කොටසේ ප්‍රශ්න සියලුලට ම පිළිබඳ සහයන්න. වඩාත් තිබැරදි පිළිබඳ තෝරා යටින් ඉරක් අදින්න.
- II කොටසේ පළමු ප්‍රශ්නය ඇතුළුව ප්‍රශ්නරුකට පමණක් පිළිබඳ ලියන්න.

I කොටස

01. ප්‍රොටොසොවා සහ බැක්ටිරියා යන ක්ෂේද ජීවී කාණ්ඩ දෙකට ම පොදු ලක්ෂණය කුමක් ද?
- බහු සෙලික විම
 - ඡලජ පරිසරයේ පමණක් වාසය කිරීම
 - සංවරණයට පත්ත්ම පැවතිම
 - ඒකසෙලික විම
02. ප්‍රතිශක්තිකරණ එන්නත් සඳහා අඩංගු කරන ලද ක්ෂේද ජීවීන් හාවිත කරන්නේ පහත එවායින් කවර රෝග වැළැක්වීම සඳහා ද?
- පිටගැස්ම
 - ගලපටලය
 - හෙපටයිටස B
 - පෝලියෝ
03. රුධිර ග්ලේෂණය සිදු විය හැකි අවස්ථාවක් වන්නේ,
- B⁺ රුධිරය ඇත්තෙකුට B⁻ රුධිරය ලබාදීමේ දී
 - B⁻ රුධිරය ඇත්තෙකුට B⁺ රුධිරය ලබාදීමේ දී
 - B⁻ රුධිරය ඇත්තෙකුට B⁻ රුධිරය ලබාදීමේ දී
 - B⁺ රුධිරය ඇත්තෙකුට B⁺ රුධිරය ලබාදීමේ දී
04. පිඩිනය වැඩි කිරීමට ක්‍රියාමාර්ගයක් ගෙන ඇති අවස්ථාව කුමක් ද?
- අැණෙක පතුල උල්ව සැකසීම
 - පාසල් බැග් එල්ලාගෙන යන පරි පලළ්ව සැකසීම
 - සමහර වාහන සඳහා වයර වැඩි ප්‍රමාණයක් යෙදීම
 - පාවහන්වල පොලුව හා ගැටෙන ප්‍රාථ්‍යා ර්‍යුව සැකසීම.

05. පහත රුප සටහන්වලින් දක්වෙන්නේ දිග සහ පෘෂ්ඨවල ස්වභාවය සමාන PQRS වන ආනතකල හතරකි. එකම වස්තුවක් ඉහළට එසවීමට ඒවා යොදා ගන්නේ නම් අවම යාන්ත්‍ර වාසියක් ලැබෙන්නේ කවර ආනත තලය හාවිතයේ දී ද?

06. $^{23}_{11} \text{Na}$

ඉහත ඉදිරිපත් කිරීමට අනුව සෞඛ්‍යම් පරමාණුවක පවතින නියුලෝර්න සංඛ්‍යාව කොපමණ ද?

1. 11 2. 12
3. 23 4. 34

07. මැලේරියාව සාදන ව්‍යාධිතනකයා,

1. වෛරසයකි. 2. කෘමියකි.
3. බැක්ටීරියාවකි. 4. ප්‍රොටොසෝවාවකි.

08. අර්ධ වකුළාකාර නාල සහ යුස්ටේකිය නාලයේ ප්‍රයෝගනයන් පිළිවෙළින් දක්වෙන පිළිතුර තෝරන්න.

1. සිරුරේ සමබරතාවය රැකිම, කර්ණ පටහපටලය දෙපස පිඩින සමාන කිරීම
2. සිරුරේ සමබරතාවය රැකිම, ගබ්ද තරංග කර්ණ පටහ පටලය දක්වා ගෙන යාම
3. කර්ණ පටහ පටලය දෙපස පිඩින සමාන කිරීම, ගබ්ද තරංග කර්ණ පටහ පටලය දක්වා ගෙන යාම
4. ග්‍රුවණ සංවේදන ග්‍රුවණ ස්නායුවට සැපයීම, කර්ණ පටහ පටලය දෙපස පිඩින සමාන කිරීම.

09. තැනෙශ් තාක්ෂණයේ දී හාවිත වන ගුරින් පිළිබඳව වඩාත් ම නිවැරදි ප්‍රකාශය තෝරන්න.

1. මිනිරන්වල පවතින බහු ස්ථිර ව්‍යුහයෙන් වෙන් කරගත් තනි ස්ථිරයක් ගුරින් ලෙස හඳුන්වයි.
2. මිනිරන් සහ දියමන්ති මිගු කිරීමෙන් සාදාගත් ද්‍රව්‍යයක් වේ.
3. කාබන් පරමාණු 60ක් පන්දුවක් ආකාරයට සකස් කිරීමෙන් තැනුණ අණුවක් වේ.
4. මිනිරන්වල පවතින බහු ස්ථිර ව්‍යුහය, ගුරින් ලෙස හඳුන්වයි.

10. විෂමජාතීය මිගුණයක් සහ සමජාතීය මිගුණයක් අනුපිළිවෙළින් සඳහන් වන පිළිතුර තෝරන්න.

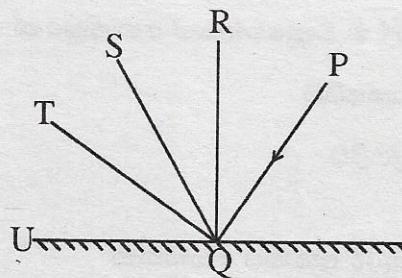
1. ලුණු ජලිය දාවණය, සිනි ජලිය දාවණය
2. ලුණු ජලිය දාවණය, මැටි දියකළ ජලය
3. මැටි දියකළ ජලය, සිනි ජලිය දාවණය
4. මැටි දිය කළ ජලය, අයිස් ක්‍රීම්

11. පාලීවිය මත ජ්‍යෙෂ්ඨ සම්හවය පිළිබඳව දැනට විද්‍යාත්මකව තහවුරු කර ඇති වාදය කවරක් ද?

1. මැවුම් වාදය
2. කොස්මොසොයික් වාදය
3. ජේව්‍ය රසායනික පරිණාමය පිළිබඳ වාදය
4. ස්වයංසිද්ධ ජනනවාදය

12. තල ද්‍ර්පණය මත පතනය වන PQ ආලෝක කිරණයේ නිවැරදි ඉදිරි ගමන් මාරුගය කුමක් ද?

1. QR
2. QS
3. QT
4. QU

13. සම පරමාණුක අණු පවතින ද්‍රව්‍යය වන්නේ,

1. ක්ලෝරින්
2. ජලය
3. හිලියම්
4. කාබන් ඔයෝක්සයිඩ්

14. පාඨාණ සඳහා නිදසුන් වන්නේ,

1. භූනුගල් සහ තිරිවාණ
2. නයිස් සහ ගැනයිටි
3. ඉල්මනයිටි සහ තිරිවාණ
4. රුටයිල් සහ සරකේරින්

15. කදුකර වනාන්තරයන්හි ස්වභාවිකව වැවෙන ගාකවල පවතින ලක්ෂණයක් නොවන්නේ කවරක් ද?

1. ගාක කුරුවීම.
2. ගාක මුදුන් පැනයිටිම.
3. උස් ගාක කදන් පැවතීම
4. ඇඹරුණු කදන් පැවතීම.

16. පරමාණුවේ ත්‍යුණු පවතින දෙන ආරෝපිත අංශ වර්ගය සහ උදාසීන අංශ වර්ගය පිළිවෙළින්

1. ඉලෙක්ට්‍රොන හා ප්‍රෝටෝන වේ.
2. ප්‍රෝටෝන හා ඉලෙක්ට්‍රොන වේ.
3. ප්‍රෝටෝන හා නියුටෝන වේ.
4. නියුට්‍රොන හා ඉලෙක්ට්‍රොන වේ.

17. ග්ලුකොස් හා ඇමෝනියා යන සංයෝග දෙවරුගයේ ම අඩංගු මුලුද්‍රව්‍යය වන්නේ,

1. නයිට්‍රොන්
2. කාබන්
3. ඔක්සිජන්
4. හයිඩ්‍රොන්

18. නැතෙන් විද්‍යා ගවේෂණ සඳහා යොදා ගැනෙන්නේ,

1. 1nm සිට 10nm දක්වා පරිමාණයේ අංගු ය.
2. 1nm පරිමාණයේ අංගු ය.
3. 1nm සිට 1000nm දක්වා වූ පරිමාණයේ අංගු ය.
4. 1nm සිට 100nm දක්වා වූ පරිමාණයේ අංගු ය.

19. පාරේචිය ආශ්‍රිත මුල් ම වායුගේලයේ තොත්තුනේ යැයි සැලකන වායුව කුමක් ද?

1. කාබන් ඔයෝක්සයිඩ්	2. මෙතේන් වායුව
3. හයේබුජන් සල්ගයිඩ්	4. ඔක්සිජන්

20. අකුණු පිළිබඳව වැරදි ප්‍රකාශය තෝරන්න.

1. අත්තර මෝසම් කාල සීමාවලදී අකුණු ක්‍රියාකාරීත්වය වැඩි ය.
2. අකුණු ඇතිවීම සඳහා වැඩියෙන් ම දායක වන්නේ කැටි වළාකුල් ය.
3. වළාකුලක සිට පොලොවට ආරෝපණ ගමන් කිරීමක් වළාඅකුණක් ලෙස හඳුන්වයි.
4. ක්ෂේකිව අධික විද්‍යුත් ධරාවක් ගළායාම අකුණක දී සිදු වේ.

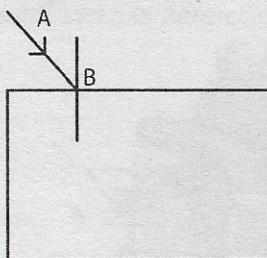
(ලකුණු 20 X 2 = 40)

- පළමු ප්‍රශ්නය ඇතුළව ප්‍රශ්න පහකට පමණක් පිළිතුරු සපයන්න.

(01) 9 ජේෂ්‍යේ සිසුන් ක්‍රෝඩායමක් විසින් ආලෝක වර්තනය පිළිබඳව සිදු කළ ක්‍රියාකාරකමකදී අනුගමනය කළ පියවර කිහිපයක් පහත දැක්වේ.

★ සිදු කඩාසියක් මත විදුරු කුට්ටයක් තබා එහි පිහිටිම සටහන් කරගැනීම.

★ ඉන්පසුව AB වන ආලෝක කිරණය විදුරු කුට්ටය වෙත එල්ල කර ඒ ඇසුරින් පහත රුප සටහන ඇද ගැනීම

(i) ඉහත රුපය ඔබ පිළිතුරු පත්‍රයේ ඇද AB ආලෝක කිරණය විදුරු කුට්ටය හරහා ගමන් කර ඉවත් වී යන ආකාරය එහි සටහන් කර දක්වන්න. (ලකුණු 2)

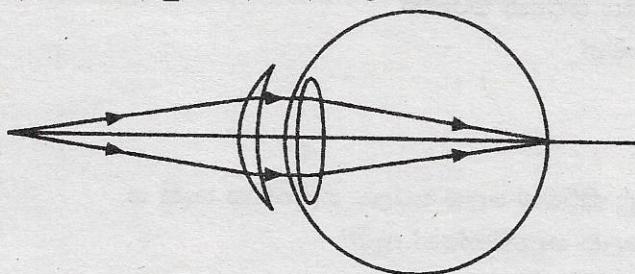
(ii) ආලෝක වර්තනය නිසා ඇති වන එදිනෙදා ජීවිතයේදී අත්දිකින සිදුවීම දෙකක් සඳහන් කරන්න. (ලකුණු 2)

(iii) පහත රුප සටහන් පිටපත් කරගෙන ඒවායේ දක්වා ඇති ආලෝක කිරණවල ඉදිරි ගමන් මාරුග සම්පූර්ණ කර ඇද දක්වන්න. (ලකුණු 2)

(iv) උත්තල කාවයක නාහිය ලෙස හැඳින්වෙන්නේ ක්වරක් දැයි කිරණ සටහනක් ඇද පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 2)

(v) එක්තරා අක්ෂී දේශීෂයකට උපැස් යොදා පිළියම් කළ අවස්ථාවකට අදාළ රුපසටහනක් පහතින් දක්වා ඇත. එය ඇසුරින් අසා ඇති ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු සපයන්න.

(a) පිළියම් යොදා ඇති අක්ෂී දේශීෂය කුමක් ද? (ලකුණු 1)

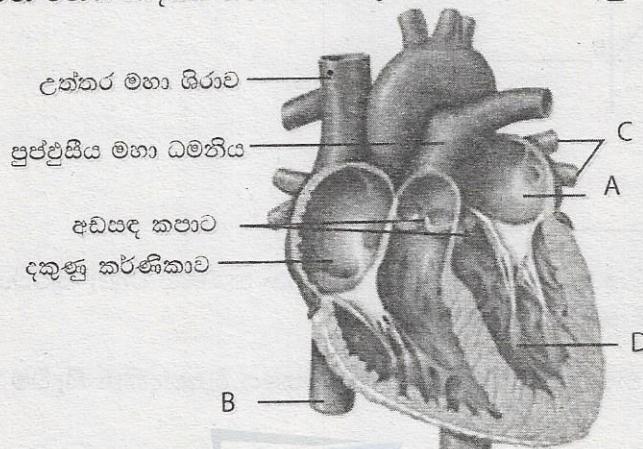
(b) අක්ෂී දේශීෂයට පිළියම් ලෙස උපැස් සඳහා භාවිත කර ඇති කාව වර්ගය නම් කරන්න. (ලකුණු 1)

(c) පිළියම් කිරීමට පෙර අපැහැදිලිව ද්රේනය වන්නේ ලග ඇති වස්තු ද? නැතිනම් දුර ඇති වස්තු ද? (ලකුණු 1)

- (vi) ආලෝක පරාවර්තන නියමයක් සඳහන් කරන්න. (ලකුණු 2)
- (vii) ඇසෙහි පහත සඳහන් කාත්‍යාචනයේ ඉටු කෙරෙන ව්‍යුහ කොටස a, b, c යටතේ ලියා දක්වන්න. (ලකුණු 3)

කෘත්‍යාචනය	අදාළ ව්‍යුහ කොටස
ඇසට රැඳිර සැපයුම ලබා දීම	a.
අක්ෂී කාචයේ වකුනාවය පාලනය	b.
ඇසට ඇතුළු වන ආලෝක ප්‍රමාණය පාලනය	c.

(Q2) පහතින් දැක්වෙන්නේ මිනිස් හැඳු යක සිරස්කඩික රුප සටහනකි. එය ඇසුරින් අසා ඇති ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු සපයන්න.

- (i) A, B, C, D යන අක්ෂරවලින් දැක්වෙන කොටස් නම් කරන්න. (ලකුණු 2)
- (ii) ද්වීතීයේ කපාටය පිහිටන්නේ හැඳුයේ කවර කුරිර අතර දී? (ලකුණු 1)
- (iii) වම කෝපිකාවට විවෘත වන රැඳිර වාහිනිය නම් කරන්න. (ලකුණු 1)
- (iv) (a) ප්‍ර්‍රේන්සිය මහා ධමනිය සහ උත්තර මහා ගිරාව අතුරින් ප්‍රත්‍යේඛී බිජින් පවතින්නේ කවර රැඳිර වාහිනියේ දී?
(b) එසේ වීමට සේතුව දැක්වන්න. (ලකුණු 1)
- (v) පහත දැක්වෙන දේහාණු වර්ගවල කෘත්‍යාචනයේ වෙන් වෙන්ව සඳහන් කරන්න.
- (a) සුදු රැඳිරාණු
(b) රැඳිර පටිචා (ලකුණු 2)
- (vi) රැඳිරය ඔස්සේ පරිවහනය කෙරෙන ද්‍රව්‍ය කිහිපයක් පහත දැක්වේ. එම එක් එක් ද්‍රව්‍ය පරිවහනයට දායක වන රැඳිර සංස්කීර්ණ සඳහන් කරන්න.
(a) බනිඡ ලවණ හා විටමින්
(b) මක්සිජන්
(c) බහිප්‍රාවීය එල (ලකුණු 3)
- (vii) බලයක් යනු ඇදීමක් හෝ තල්පු කිරීමක් ලෙස සරලව හැඳින්විය හැකි ය.
- (i) බලය දෙදික රාජියක් ලෙස හඳුන්වන්නේ ඇයි? (ලකුණු 2)
- (ii) අදිඟ රාජියක් සඳහා නිදුෂුතක් ඉදිරිපත් කරන්න. (ලකුණු 1)
- (iii) බලයක උපයෝගී ලක්ෂ්‍යය ලෙස හැඳින්වෙන්නේ කවරක් දී?
(iv) බර මැනීමේ සම්මත ඒකකය ක්‍රමක් දී?
(v) සන ද්‍රව්‍යයක් මගින් පාෂ්චියක් මත ඇති කරන පිඩිනය සඳහා බලපාන සාධක දෙක ලියා දක්වන්න.
(vi) සනකාහ හැඩි පෙට්‍රියක් බිත්තියක් සමග ගැටීමට සලස්වා බිත්තිය වෙත 300N බලයක් යෙදෙවෙන විට බිත්තියට පැස්කල් 150 ක පිඩිනයක් ඇති වේ. මෙම අවස්ථාවේ බිත්තිය හා ගැටීම පාෂ්චියේ වර්ගලීය ගණනය කරන්න.
(vii) අයිස් මත ලිස්සා යාමේ ක්‍රිබාවේ යෙදෙන ක්‍රිබිකයන් පළදින සපන්තු පතුල පිහි දාරයක් මෙන් සැකසීමට හේතුව පිඩිනය ඇසුරින් පහදා දෙන්න.
(ලකුණු 2)

(04) මිනිසාට බලපාන ස්වාහාවික ආපදා වර්ග කීපයකි. ඒවා අතුරින් ශ්‍රී ලංකාවට සූනාම්, සුලිසුල් ආදියෙන් ඇති වූ හානිය ඇති මහත් ය. ගෝලීය උණුසුම වැඩිවීම සුලිසුල් වර්ධනයට හේතු වන බව විද්‍යාලුයින්ගේ මතයයි.

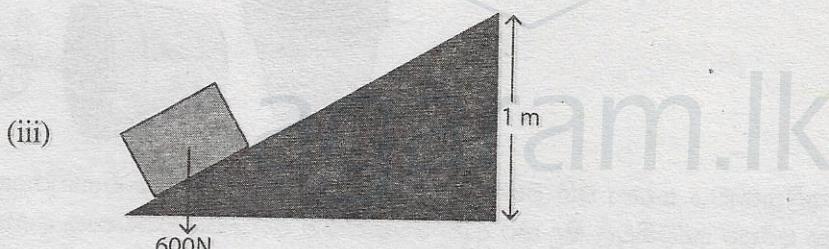
- (i) සූනාම්, සුලිසුල්, භූමිකම්පා යන වර්ගවලට අමතරව මිනිසා මුහුණ දෙන වෙනත් ස්වාහාවික ආපදා වර්ග දෙකක් නම් කරන්න. (ලකුණු 1)
- (ii) සුලිසුලගක් හට ගන්නා ආකාරය පිචිනය ඇසුරින් පහදන්න. (ලකුණු 2)
- (iii) ශ්‍රී ලංකාවේ උණුරු, නැගෙනහිර, බටහිර හා දකුණු වෙරළවල් අතුරින් රට තුළට වැඩිපුර ම සුලිසුල් ඇතුළු වී ඇත්තේ කවර වෙරුණින් දැයි සඳහන් කරන්න. (ලකුණු 1)
- (iv) ගෝලීය උණුසුම වැඩිවීමට දායක වන හරිතාගාර වායු වර්ගයක් සඳහන් කරන්න. (ලකුණු 1)
- (v) සූනාම් ඇතිවීමට හේතු වන ස්වාහාවික සිදුවීම දෙකක් උයන්න. (ලකුණු 2)
- (vi) සූනාම් රළවල වේගය අඩු කිරීමට දායක විය හැකි පරිසර සාධකයක් දක්වන්න. (ලකුණු 1)
- (vii) භූමි කම්පාවක් ඇති වන ආකාරය පැලීවී කොළඹ ස්වභාවය ඇසුරින් කෙටියෙන් පහදන්න. (ලකුණු 2)
- (viii) භූමිකම්පාවලට හේතු විය හැකි මිනිස් ක්‍රියාකාරකමක් සඳහන් කරන්න. (ලකුණු 1)

(05) (A) (i) එදිනෙදා වැඩ පහසු කර ගැනීමට ලිවර, ආනත තළ, කප්පි මෙන් ම වතුය හා අක්ෂ දැන්බ වැනි සරල යන්තු වර්ග යොදා ගැනී.

- a. ගිරයෙන් පුවක් කැපීම
- b. ඉස්කරුප්ප තියනෙන් ඇණ ගැලීම
- c. බිලි පිත්තෙන් මාලි ඇල්ලීම
- d. අලවංගුවෙන් ගලක් එස්වීම.

ඉහත a, b, c, d අවස්ථා සඳහා හාවත වන සරල යන්තු වර්ගය ලියන්න. (ලකුණු 2)

(ii) පළමු සහ තෙවන වර්ගයේ ලිවර සඳහා උදාහරණයක් බැඳීන් සඳහන් කරන්න. (ලකුණු 2)

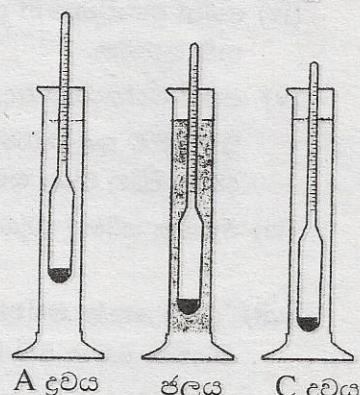

600N හාරයක් 200N බලයක් යොදා මිටරයක් උසකට එස්වීම සඳහා ආනත තලයක් ලෙස ලැංලක් යොදා ගන්නා ඇයුරු ඉහත රුප සටහනෙන් ඉදිරිපත් කර ඇත.

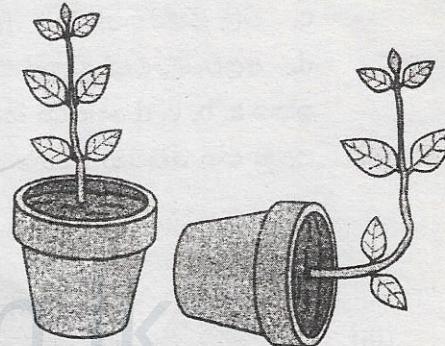
- (a) ආනත තලයේ යාන්තු වාසිය කොපමණ ද? (ලකුණු 1)
- (b) ආනත තලයේ දිග මිටර නතර නම් ප්‍රවේග අනුපාතය ගණනය කරන්න. (ලකුණු 1)
- (c) ආනත තලයේ කාර්යක්ෂමතාවය සෞයන්න. (ලකුණු 1)

(B) සමාන ද්‍රව පරිමා සිටින සේ මිනුම් සරා තුනකට ද්‍රව වර්ග තුනක් දමා සමාන ද්‍රව මානය බැඳීන් ගිල්ව, ඇති අවස්ථාවකට අදාළව රුපසටහනක් ඉදිරිපත් කර ඇත.

- (i) A ද්‍රවයේ සනන්වය ජලයට වඩා වැඩි වන්නේ ද, නැතිනම් අඩු වන්නේ දැයි සඳහන් කර එම නිගමනයට හේතුව දක්වන්න. (ලකුණු 3)
- (ii) ඉහත ද්‍රව වර්ග තුන අතුරින් සනන්වය අඩු ම ද්‍රවය කුමක් ද? (ලකුණු 1)

- (06) ගාකයක වර්ධනය යාමිතාය කරනු ලබන රසායනික ද්‍රව්‍ය ගාක වර්ධක ද්‍රව්‍ය ලෙස හැඳින්වේ.
- (i) ගාක වර්ධනය උත්තේශකරණ වර්ධක ද්‍රව්‍ය කීපයක් පවතී. ඉන් එක් ද්‍රව්‍යයක් මක්සින් ය. එවැනි තවත් වර්ධක ද්‍රව්‍ය දෙකක් නම් කරන්න. (ලකුණු 2)
 - (ii) ස්වභාවිකව ගාකවල හමුවන මක්සිනයක් නම් කරන්න. (ලකුණු 1)
 - (iii) සමහර ගාකවල අග්‍රස්ථය කප්පාදු කළ විට රිකිලි දීම් සිදුවේ. මෙම සිදුවීම ගාක වර්ධක ද්‍රව්‍යවල ක්‍රියාකාරීන්වය ඇසුරින් පහදන්න. (ලකුණු 2)
 - (iv) ආච්‍රති වලන හා සන්නමන වලන යන ගාක වලන ආකාර අතුරින් වර්ධක ද්‍රව්‍යවල බලපෑමක් පවතින්නේ කවර වලන ආකාරයට ද? (ලකුණු 1)
 - (v) පහත සඳහන් වලන අවස්ථා කීපය ඇසුරින් අසා ඇති ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු සපයන්න.
 - * කතුරුමුරුගා ගාකයේ පත්‍ර අදුරු වැටීමක් සමග හැකිලිම.
 - * වැල් දෙශඩම පහුරු ආධාරක වටා එතිම.
 - * ගාක මුල් ජලය පවතින දෙසට වැඩිම.
 - * කම්පනයේ දි නිදිකුම්බා පත්‍ර හැකිලියාම
 (A) සන්නමන වලන අවස්ථා දෙකක් දක්වන්න. (ලකුණු 2)
 - (B) ඉහත නිදිකුම්බා දක්වන වලනය සඳහා වැදගත් වන නිදිකුම්බා පත්‍ර පාදනයේ පිහිටා ඇති ව්‍යුහය නම් කරන්න. (ලකුණු 1)
- (vi) කුඩා ගාකයට ජලය හිග තු විට කදේ සාපුරු බව නැති වී යාමට හේතුව දක්වන්න. (ලකුණු 1)
- (vii) දි ඇති රුපයෙන් ආදර්ශනය වන්නේ පහත සඳහන් කුමන අවස්ථාව ද? (ලකුණු 1)
- ගාක අග්‍රස්ථය සාණ ගුරුත්වාවර්ති වලන දක්වීම
 - ගාක මුල සාණ ගුරුත්වාවර්ති වලන දක්වීම
 - ගාක අග්‍රස්ථය සාණ ප්‍රහාවර්ති වලන දක්වීම

- (07) පරිසර පද්ධතියක සම්බුද්ධිතාවය සඳහා එහි වසන සැම ජීවියෙකු ම වැදගත් කාර්යභාරයක් ඉටු කරයි මෙනිසා විසින් ස්වභාවික පරිසර පද්ධතිවල සිදු කර ඇති වෙනස්කම් අනිතකර ප්‍රතිච්චිතය ගෙනිමට හේතු වී ඇත.
- (i) ස්වභාවික පරිසර පද්ධති සඳහා නිදුසුන් දෙකක් දක්වන්න. (ලකුණු 2)
 - (ii) නිර්මිත පරිසර පද්ධති වර්ග තුනකි. ඉන් එකක් වන්නේ කාමිකාර්මික පරිසර පද්ධතියයි. අනින් වර්ග දෙක සඳහන් කරන්න. (ලකුණු 2)
 - (iii) ආහාර අවශ්‍යතාවය මත පවත්වාගෙන යනු ලබන කාමිකාර්මික පරිසර පද්ධතිවල එක් අංශයක් වන්නේ බෝග වගාවයි. අනින් අංශය නම් කරන්න. (ලකුණු 1)
 - (iv) හේත් ගොවිතැනේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස බිජිවුනු පහත රට වියලි කළාපයේ පවතින ත්‍යාලිම් විශේෂය නම් කරන්න. (ලකුණු 2)
 - (v) පහත විස්තරයට අදාළ වන වනාන්තර වශීය සඳහන් කරන්න. (ලකුණු 1)
 - (vi) පහත විස්තරයට අදාළ වන වනාන්තර වශීය සඳහන් කරන්න. ග්‍රී ලංකාව තුළ වඩාත් ඉළු නොවන වියලි කළාපීය ප්‍රදේශවල දක්නට ලැබේ. මැයි සිට සැපැළුම්බර දක්වා දිරිස නියං සමයක් පවතින මෙම වනාන්තර තුළ පළ, බුරුත, හල්මිල්ල වැනි ගාක බහු ල ය. (ලකුණු 1)
 - (vii) නිර්මිත පරිසර පද්ධතිවල වර්තමානයේ ඇති වී ඇති ප්‍රමුඛතම ගැටපුවක් සඳහන් කරන්න. (ලකුණු 1)
- (vii) "සූර්ය කේෂ මගින් විදුලිය ලබා ගැනීම ගෝලිය උණුසුම වැඩිවීම පාලනයට උපකාරී වේ." මෙම කියමන සමග ඔබ එකත වන්නේ දැයි දක්වා පිළිතුට හේතුව සඳහන් කරන්න. (ලකුණු 2)